

MAZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadásoknálban átvéve.
Egy évre ..... 16 h.
Három évre ..... 48 h.
Nyolc évre ..... 112 h.
Egy évre ..... 20 h.
Három évre ..... 58 h.
Nyolc évre ..... 124 h.
Egy évre ..... 6 h.
Egy évre ..... 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hóforduló
napjának kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal köztételt.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

XIII. évfolyam 60. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 március 14.

Pétervár, Moszkva, Odessza ostromállapotban.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Malmöbői telegrafai-
jók: Péterváron, Moszkvában és Odesszában a legszigorubb ostrom-
állapotot proklamáltak a lázongó tömegek fékmentésére. A dikta-
tura bevezetése Protopopov műve, aki minden munkásmezejével szemben
biztosítani akarja magát. Moszkvában új kozákformációkat
összpontosítottak, Odesszában gépfegyverrel szerelték fel a csapa-
tokat. E jelentést a nyugati szövetségesek könyomatosra, a Reuter
megerősítli.

Az orosz katonák és a tömegek fraternizálnak.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Reuter-jelentés: A
pétervári zavargásoknál a lovasság, gyalogság és a néptöme-
gek között állandó a fraternizálás. Alig hihető, hogy a katonák
a parancsnokok rendelkezésére a tömegekre löni fognak s így a
rendszerbályoknak bizonyos propaganda-értéke van.

Pétervárról jelentik: A zavargások okainak nyomozása
közben a katonaság behatolt a дума épületébe és átkutatta.

A pápa nem tiltakozott.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Volkszei-
tung szerint a Secolonak az a jelentése, hogy a pápa Bécsben tiltakozott
a buvárhajóharc ellen, légből kapott mese. A szent atya egyáltalában
nem is nyilatkozott a kérdésről, mert a legszigorubb semlegességhez
ragaszkodik.

Az amerikai hajókat ágyukkal látják el.

Budapest, március 13. (Saját tu-
dósítónktól.) Newyorki jelentés sze-
rint az Unio tengerészeti minisz-
tere az antant sajtó képviselői előtt
azt a reményét fejezte ki, hogy
nem fognak Franciaországba és
Angliába kábelezni olyan híreket,
melyek Amerika jövőendő ellensé-
gének használhatnának. Kijelen-

tette, hogy minden hajótulajdonos-
nak, aki hajóját felfegyverezni
óhajtja, a tengerészeti hatósághoz
kell fordulnia. Ha engedélyt kap,
a hajó a dockba megy, ahol elülső
és hátsó részét ágyukkal látják el.
Wilson és tanácsadói — mondta a
miniszter — teljesen tudatában van-
nak lépésük horderejének.

Felfegyverzés után háboru.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A
Matin washingtoni levelezőjét felhatalmazták annak közlésére, hogy az ame-
rikai hajók felfegyverzése után a háboru Amerika és Németország között 4
kétén belül kitor, mert a kereskedelmi hajók jogot kapnak arra, hogy felbuk-
kanáskor asonnal löjjenek a buvárhajókra.

Véres harcok a 185-ös magaslatért.

Nyugati harctér.

Arrastól délre angol csapatok tüzelő
készítés után Beaurainsnál széles arcvonalon
előretörték. Az előretörés nagy veszteségük-
kel kudarcot vallott.

As Anere mentén, az Avre és Oise
között Solssontól nyugatra a Champagneban
és a Maas két partján élénk volt a tűzér-
ségi tevékenység. Az Avretől északra francia
századok előrenyomultak állásaink ellen, tü-
zelésünkkel akadályaink elől visszatérésre
kényszerítettük őket Ripontól délre a fran-
ciák pergőtűz után újra megtámadták áll-
ásainkat. A 185-ös magaslatot, amelyért forró
harcok folytak, szívós védelemmel tulerő
ellenében megtartottuk. A délnyugati lejtőn
tüsterületre szorítottak tényereséget az el-
lenség véres áldozatokkal fisiszte meg.

Támadásra készül az orosz.

Keleti harctér.

Tisza látási viszonyok mellett több sza-
kasz az orosz tűzértség tüze alatt állott. A
tüzérséget erőteljesen viszonoztuk. A Zlotov-
tarnopoli vasutól északra rohamcsapataink
körültekintő ügyességgel vállalkozást hajto-
tak végre, amelynek alkalmával 3 tüzérségi
320 lönyl fogékonyságot s 13 gépfegyvert zsák-
mányoltak. Brzezanyánál és a Narajovka men-
tén az orosz vonalak ellen indított előretöré-
seink szintén foglyokat és zsákmányt ered-
ményeztek.

József főherceg vezérezredes harc-
vonalánál és Mackensen vezértábornagy
hadcs. portjánál csakély előtéri harcok mel-
lett a helyzet változatlan maradt.

Légítámadás Vertekop ellen.

Macedóniai front.

As Oohrida és a Presba tó között fran-
cia zászlóaljok megtámadták állásainkat. —
Visszavertük őket. Repülőrajaink Vadenótól
délre Vertekop vasuti állomás ellen bomba-
támadást intéstek. Találatokat értek el, ame-
lyek megfigyelés szerint tartós tűzvésséket
idéstek elő.

Ludendorff, első főszállásmeester.

Politikusok a koncentrációs kabinetről.

(A Ház ülése. Nyilatkozatok a koncentrációs kabinetről.)

— Saját tudósítónktól. —

A képviselőház ülését Szász Károly elnök délután fél 4 órakor nyitotta meg.

A folyosón az ellenzékiek örömmel állapították meg, hogy a király az ellenzék vezéréit kihallgatásán fogadta Zichy János gróf intervjúját állítólag munkapárti oldalon is helyeslik. A koncentrációs kabinet kérdésében a munkapártban is két áramlat van. Arról is beszélnek a folyosón, hogy Tisza szándéka a Ház elnapolása.

Az ülésen bejelentették, hogy Bánffy Miklós grófra a gyalui erdők ügyében összeférhetlenséget nem állapított meg a bizottság, a szibériai kormánybiztoságról igen. Tehát 8 nap alatt lemond a képviselőségről, vagy a kormánybiztoságról.

Teleszky János dr pénzügyminiszter a marhavél-bélyegilletékről törvényjavaslatot terjesztett be, Ghillányi Imre báró pedig jelentést.

A miniszterszék jelentésének tárgyalásánál

Frey János (néppárti) szeretné, ha Tisza Ausztriába: tolnácsolná a delegációk összehívására vonatkozó kívánságot. Szóvá teszi azt a sérelmet, hogy az olasz háború kitörésekor vatikáni nagykövetségnek is távozni kellett Rómából. Reméli, hogy a békekötésnél a kérdést is rendezik. A felmentettek névsorát kéri a Ház asztalára helyezni. Ő nem antiszemita, de ha közlik a névsort, kiderül, hogy a felmentettek javarésze milyen vallású.

Elnök figyelmeztetésére Frey befejezi beszédét, miután a katolikus autonómiára vonatkozó határozati javaslatot terjeszt be.

Elnök bejelenti, hogy az összeférhetlenségi zsűri 80 tagja közül 13 meghalt. Felhatalmazzák, hogy ezek helyére kijelölje a tagokat. A vitát holnap folytatják.

A Ház március 15-én azünetel. Az interpellációkat már ma délután 5 órakor előterjesztik. Végül Sándor Pál összeférhetlenségi ügyében 6 munkapárti s 6 ellenzéki tagból álló zsűrit választottak. A zsűri nem találta összeférhetlennak Sándor Pált.

A Magyar Hírlap munkatársa beszélgetést folytatott

Andrássy Gyula gróffal,

aki Khuen-Héderváry Károly gróf kijelentését előfogatta s kijelentette, hogy Khuen a pártabszolútizmus megtestesítője s tőle nem várnak semmit. Tiszával vitázva kérdéseket intéz hozzá s a válaszbírek tartósságából a válság valóságára következtet. Véleménye a helyzetről az, ami volt a királyi kihallgatás előtt.

Károlyi Mihály gróf

is nyilatkozik. A király előtt ki akarja fejteni nézeteit és véleményét a bel- és külpolitika kérdéseiben, ezért írásban kért kihallgatást az uralkodótól. Az időt a koncentrációs kabinet alakítására alkalmasnak tartja, mert a nemzet áldozatkészsége a folyó évben éri el teljességét s ezt hiszi, hogy a mai helyzetből egy éven belül kibontakozunk.

Zichy János gróf

kijelenti, hogy a királynál volt kihallgatásán s tájékoztatta a helyzetről. Ő (Zichy)

a koncentrációs kabinet tervezetét helyesli, meg kell tehát szüntetni a feszültséget áldozatok árán is s ezt Tiszának kell

kezdeményezni. A koncentrációs alakulás híve.

Grósz Emil dr miniszter?

A koncentrációs alakulástól teljesen függetlenül, egy már huzamosabb idő óta felmerült terv tudósítják a közegészségügyi miniszterium felállítását. Az új miniszterium kérdése annyira befejezett elhatározás, hogy már dr Grósz Emil kir. tanácsost, egyetemi tanárt említi, mint akit közegészségügyi miniszternek neveznek ki.

Mexikó sakkban tartja az Uniót.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Hágai jelentés szerint Wilson régi barátját, House eredest Mexikóba küldte, hogy nézse meg, mi a baj, tanulmányozza a helyzetet s adjon jelentést. (Reuter.)

Hágai jelentés szerint az Unió és Mexikó halálán mexikói lovasság látható. A Sun (A Nap) jelenti, hogy német mérnökök a második dróttalan táviróállomást szerelték fel, amely Mexikó város és Berlin közt az érintkezést fenntartja és közvetíti.

Washingtonból jelentik: Az amerikai munkásszövetségek háború esetére felajánlották segítségüket az elnöknek. (Reuter.)

Gerard volt berlini amerikai nagykövet Key-Westbe, tehát hazaérkezett. (Reuter.)

Lloyd George a buvárhajóharc veszedelmeiről.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Az Est berlini tudósítójának Helfferich helyettes kancellár nyilatkozott. Kijelentette, hogy a buvárhajóharc eredménye messze túlhaladta a várakozást. Lloyd George nyíltan bevallotta, hogy a buvárhajóharc a legborzasztóbb veszedelem, mely Angliát valaha fenyegette és hogy Anglia élelmiszerkészletei nyugtalanítóan csekélyebbek, mint bármikor voltak.

Lázadás a kenyérért.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól.) Angol lapok szerint a pétervári zavargások nem politikai jellegűek, hanem a szállítási zavarok folytán előállott élelmiszeri nehézségek folytán keletkeztek. Moszkvába 5000 kozák érkezett, a nyilvános épületeket, kaszárnyákat ágyúkkal és gépfegyverekkel védik. Moszkvában 500 élelmiszer üzletet kifosztottak a zavargók. (Reuter.)

Zlotov—Tarnopol közt sikeres vállalkozás.

Keleti harotér. Budapest, március 13. (Hivatalos.) A Brzezanytól délre és keletre fekvő területen több eredményes előtéri vállalkozást hajtottunk végre. A Zlotovtól Tarnopol felé vezető vasutvonalról északra rohamcsapatunk az orosz árkokból 3 tisztet, 320 főnyi légénységet és 13 géppuskát hoztak magukkal. Volhyniában erősebb harci tevékenység indult meg.

Éjjel-nappal tart a harc.

Olasz harotér. Budapest, március 13. (Hivatalos.) Az ágyu és aknavető harcok a Karszt fensíkon és Wippach völgyben éjjel-nappal tartottak. A Cima di Costabellánál egy gyengébb olasz támadást visszavertünk.

Délkeleti harotér. Budapest, március 13. (Hivatalos.) Az Ochride és a Presba tó közötti földszorosban osztrák-magyar, német és bolgár csapatok visszavertek egy francia előretörést. Hófer.

Esti Wolff jelentés.

Berlin, március 13. Az Ancrenél Avrotól délre és a Champagneban élénk harci tevékenység. Keleten a Narajovkánál sikeres előretörések 200 foglyot eredményeztek.

Maximálták a cipő árat.

A miniszterium rendeletet bocsájtott ki a cipők forgalmában az árnak szabályozása végett. A rendelet szerint, amelyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl, a cipő árat a kereskedelemügyi miniszterium által megszabott maximális áron felül elárúsítani tilos.

A cipőárak előállítását kötelesek az árún feltüntetni, az előállító nevét (céget), a használt anyag megjelölését, a kicsinybeni árt, a jelölés évét és hónapját. A fenti jelölést a cipőre illesztett függőjegyen kell alkalmazni, szemkívül az árt a cipőlágyék részén mélynyomású bélyegzővel vagy (kisiparosoknál) tartós írással.

Azon cipőárúknál, amelyek ezen rendelet életbelépése napján az elárúsítók birtokában vannak, a megjelölést az elárúsítók kötelesek eszközölni könnyen olvasható és tartós írással.

A mérték után készült cipők kicsinybeni való eladásánál az eladási árat a kereskedelemügyi miniszterium által megállapított módon az árvizsgáló bizottság állapítja meg.

Az árvizsgáló bizottságok a kereskedelemi és iparkamarák székhelyén alakítandók és áll egy bíróból mint elnökből, a fogyasztók 2 képviselőjéből, egy cipőkereskedőből, továbbá egy cipész kisiparosból vagy egy cipőgyári szakmához tartozó egyéntől. Ezen bizottság a vités ügyekben fog dönteni a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályok alkalmazásával. A bizottság határozatai ellen fellebbezés nincs.

Cipőárúkat nagykereskedők csak kis kereskedőknek, kiskereskedők csak a fogyasztóknak adhatnak el.

A kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozhatja a cipőárak készítését, a bőrpótló anyagok használatát és a javításokért követelhető árt.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint a cipőárú előállítók kötelesek „Nyersanyag könyvet” vezetni, amelyben feljegyik a beérkezett bõrmennyiség fajtáját, mennyiségét, a felszámítható összegét és egységárát; továbbá a felhasználást; a hulladék értékelését, az egy pár cipőhöz kiszabott bőrfelület költségét, amelyhez szabási veszteség címén 5 százalék számítható. Az előállító felszámíthat munkabért és egyéb költségeket (rezsi), amely a következők: cipőárúknál 18—28 százalék között változik, a cipőfelsőrészkészítők 10 százalékot, a nem saját készítésű felsőrészzel dolgozók pedig 10—14 százalékot; a cipőgyárak 1—3 korona költséget számíthatnak fel.

Az anyagköltség, munkabéreköltség és egyéb költség (rezsi) összege adja az **önköltségi árt**. Ehhez 6 százalék haszon számítható fel.

Az elárúsítók a kicsinybeni való eladásánál felszámítható ár kiszámításánál az előállítási önköltségi árhoz a cipőárú fajtája szerint 26—36 százalékot számíthat hozzá, (felsőrészeknél 16 százalék) amelyeket az előállítónak kell megjelölnie. Azon cipőárúknál, amelyek az elárúsítónál már raktáron vannak 17—27 százalék pótlék számítható a

tényleges beszerzési árhoz. (Cipőfelsőrészeknél 7 százalék.)

A mérték után kéziiparilag készült cipőárúknál a számítást a vett beszerzési ár a mellékköltségek fedezése végett a bõrgyárosok eladására nézve érvényes legmagasabb árakat: a nagykereskedőtől való vétel esetén legfeljebb 6 százalékkal, a kiskereskedőtől való vétel esetén 14 százalékkal haladhatja meg. Egyéb költségre és haszonra 30—40 százalék számítható fel.

Nagybani eladásnál deboronkint 30 fillér csomagolási díj kérhető a vevőtől. Hitelezésről a törvényes árhoz semmi hasznat sem számíthat hozzá.

A kereskedelemügyi miniszter szemkívül rendeletet bocsájtott ki a cipőárú készítésénél a bőrfelület felhasználásának korlátozására, illetve módosításra nézve: a sarok és talp készítését, a póteryagok alkalmazását, belső-készítés stb. írja elő.

A rendeletek ellen vétőket szigorúan fogják büntetni.

A hadigépezeteket nem szabadságolják.

Negyvenezer vizsgáló egy év alatt.

A legközelebbi hónapokban igen érdekes rendeletet fog kibocsátani a honvédelmi miniszter. A rendelet lehetővé teszi azokat a visszaéléseket, amelyeket a gépezetkezelői, szifóni és motorkezelői, valamint fűtői bizonyítványokkal a háború kezdete óta elkövetnek.

Tudvalevőleg a mezőgazdasági munkálatok zavartalan lebonyolítása érdekében minden esztendőben igen jelentékeny számmal szabadságolnak katonákat.

Az aratás és a termés betakarításának munkája olyan fontos teendő, hogy még a frontról is tömegesen küldtek hasznos egyéneket, akiknek gépezetkezelői, vagy fűtői vizsgáról szóló bizonyítványuk van.

Ezekkel a bizonyítványokkal a háború alatt igen sok visszaélés történt. Gépezetkezelői és fűtői bizonyítványt ugyanis tömegesen szereztek meg oly egyének, akik soha életükben nem voltak gép közelében. Magyarországon összesen tíz olyan bizottság működik, amely előtt gépezetkezelői és fűtői vizsgát lehet letenni.

Közkezeletben forgó híradás szerint Magyarországon az utóbbi egy év alatt negyvenezer szereztek ilyen gép- és motorkezelői, valamint fűtői vizsgálati bizonyítványt. Közöttük mindenféle foglalkozású szerepelnek: kereskedők, szatók, cipészek, korlátyok stb., akiknek így sikerült magukat több mint fél évig kivonni a katonai kötelezettség alól.

A honvédelmi miniszteriumban már hosszabb idő előtt feltűnt ez a tömeges szabadságolás és miután meggyőződött a miniszter, hogy itt igen egyszerű visszaélésekről van szó, most kiadandó rendeletében úgy intézkedik, hogy csak azok a gépezetkezelők szabadságolhatók, akik képzésüket a háború előtt szereztek.

Pénzüntézetek önkéntes felszámolása.

A hivatalos lap legutóbbi száma két miniszteri rendeletet közöl a pénzüntézetek önkéntes felszámolásáról és kényszerfelszámolásáról. E szerint a pénzüntézetek a felszámolást a cégbírósnál tartoznak bejelenteni, egyúttal bemutatni a Pénzüntézet Központ nyilatkozatát, hogy hozzájárul-e a felszámoláshoz. Felszámoló gyanánt ki kell rendelni a Pénzüntézet Központot, vagy az általa kijelölt személyt. A hitelezők 6 hónap alatt tartoznak követeléseiket érvényesíteni. A felvezető pénzüntézet 3 hónapos moratoriumot vehet igénybe pénztartozásai teljesítésére, de a pénzügyminiszter a halasztást még 3 hónappal meghosszabbíthatja. E halasztás alatt a pénzüntézet ingatlanára zálogjog előjegyzést kérni ellene, keresetet indítani, ellene végrehajtást vezetni nem lehet. A felszámolókat az igazgatóság jelenti be, a további változásokat pedig a Pénzüntézet Központ.

Ha a pénzüntézet ellen valaki esődöt kér, a Pénzüntézet Központ bejelentheti, hogy az adós pénzüntézet kényszerfelszámolásának intézésére vállalkozik s joga van maga helyett egy vagy több személyt megbízni.

A kényszerfelszámolásnak ugyanaz a joghatálya, mint a esőnyitásnak. A kényszerfelszámoló esetleges miniszteri felhívásáért mindig a Pénzüntézet Központ felelős. A hitelbizottság 3 vagy 5 tagból áll, melybe egy tagot az eljáró bíró nevez ki, a többi a hitelezők választják. Ez a bizottság ellenőrszi a kényszerfelszámolót a vagyon kezelésében és ellenőrzésében.

A Vörös-Kereszt múlt éve.

Most jelent meg a nagyváradi Vörös-Kereszt Egyesület nagyváradi választmányának jelentése a múlt évről, mely beszámoló a Vörös-Kereszt működéséről. A Vörös-Kereszt 3 kórházat tartott fenn: a betegnyugvó állomást, a pályaudvari és a Félix fürdői kórházakat. A betegnyugvó állomáson 39,655 beteg és sebesült átvonuló katona nyert enyhülést, a pályaudvari kórházban 1068, a Félix fürdői kórházban 1223 katona nyert ápolást. Mind a 3 kórházat a Szent Vince intézet irtalmas nővérel kezelik, kikről a következőket mondja a jelentés:

Elismeréssel kell adoznunk e helyütt a Szent Vince intézet irtalmas nővéreivel s közöttük különösen a főnöknő, Cassilda nővérel szemben, akik nemcsak odaadó gondossággal és lelkiismeretes buzgalommal intézik a kórházaknak élelmezési ügyeit, hanem fáradságot nem ismerő szeretettel gondoskodik és ápolják sebesült és beteg katonáinkat s mindent megtesznek arra, hogy egészségügyi intézményeinkben hős katonáink szenvedett sebesüléseikért és fáradalmaikért enyhülést és vigaszt s mielőbbi gyógyulást találjanak.

Külön kell megemlítenünk e helyütt, hogy Cassilda főnöknő, ki az élelmezési ügyét saját külön ügyének tekinti, az élelmezésnek beszerzéséért a környék messze falvát járta be, csak hogy kiegészítse kórházunknak az így jutányosabban beszerzett árukkal némi megtakarítást szerezhesse.

Nagy szolgálatokat tettek a Vörös-Keresztnél: dr Gyöngyössi István az intézmény vezetésével, Boróky Gyula őrnagy és Podmaniczky Károly báró hathatós segítségével.

A jelentés nagy része a Jobbkéz osztály működésével foglalkozik, melyet Pallay Lajosné oly nagy buzgalommal vezet. A Jobbkéz 8597 darab fehérneműt adott múlt évben a kórházaknak. Külön akciókat indított a hadiárvák ruhasegélyére, a csecsemővédelemre, az erdélyi menekültek ruhasegélyére és a szeretetszolgálatok gyűjtésére. Központi konyhája 44,470 adag ételt szolgáltatott ki

január 1 től május 31-ig. Az egyesület 57809 K 33 fillért fordított intézményeinek fenntartására és katonai célokat szolgáló intézményekre. Az egyesület tagjainak száma 1842, alapító tagjainak száma 151.

Megérkezett a tengeri-liszt.

90 százalék buza- és 10 százalék tengeri-lisztből kell keverni a kenyérlisztet.

Az Országos Közelmezési Hivatal tudvalólag most már nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is elrendelte, hogy a kenyérbe tengeri lisztet is kell keverni.

A múlt tapasztalatai után a közönség nem a legszívesebben fogadta ezt az intézkedést. Azonban előreláthatólag ezáltal nem lesz baj a tengeri liszttel, mert csiriztatott tengeri lisztnek az emberi táplálékra, amelyek az az előnye, hogy ki van véve a tengerből az olajtartalom és így nem keseredik meg, ha 18-20 napon túl is áll a tengeri liszt.

A kelendő hozzáértéssel készített kenyér még jobb ízű, mint a tiszta kenyérlisztből készült kenyér. Előnyös továbbá azért is az új rend, mert nem lévén keverve a kétféle liszt, aki nem akarja keverni, másként használhatja fel a tengeri lisztet.

A tengeri liszt kiosztására vonatkozólag az élelmezési felügyelet a következő hirdetményt adta ki:

Miután az országos közlelmezési hivatal az eddig havonta kiadott ötven vagon buza- és 8 vagon tengeri-lisztet utalt ki, ennél fogva szükségessé vált, hogy a kenyér, buza és tengeri-liszt keverékéből állítsák elő. A rendelkezésre álló liszt-készlet figyelembe vételével a kenyérliszt keverése 90 százalék buza- és 10 százalék tengeri-liszt arányában fog történni.

Tudatom tehát a város közönségével, hogy 1917 március 15 től kezdődőleg a pékek által csak a keverési arány mellett, vagyis lisztből előállított kenyér lesz forgalomba hozható, még pedig a következő árak mellett: péknél 1 kiló 50 fillér, viszontelárúsnál 1 kiló 52 fillér.

A nulláslisztből előállított kenyér keverése kötelezettség alá nem esik és annak kilogrammonkénti 1 korona 06 fillér ára változatlanul megmarad, természetesen, hogy mindkét fajta kenyér esetén is csak kenyérgyökök beszolgáltatása ellenében lesz kiadható.

A hatósági lisztüzletek a forgalomban lévő lisztüzletirányokhoz már az 1917 évi március 15-től kezdődőleg további rendelkezésemig a városi hatósági lisztüzletekben egy személy után az eddigi 80 deka buza- és 10 deka tengeri-lisztet fognak kiszolgáltatni. A liszt nem kevert állapotban, külön csomagolásban, tehát a buza- és tengeri-liszt külön külön fog árusítottatni, a tengeri-liszt átvételén azonban kötelező.

A tengeri-liszt árát a következőkben állapítom meg:

Nagykereskedelemben: 100 kilónként csak nélkül 68 korona.

Kiskereskedelemben: 1 kiló 70 fillér.

Netán panaszok a közlelmezési felügyeletnél városháza földszint 9 jelintendők be.

Nagyvárad 1917 március 13 án.

Lukács Ödön,
polgármester-helyettes.

Hirdetmény.

Az országos közlelmezési hivatal az eddigi havonta rendelkezésemre bocsátott 50 vagon buza- és 8 vagon tengeri-lisztet utalt ki, amiért is szükségessé vált a kenyérnek buza- és tengeri-liszt keverékéből való előállítása és pedig 90 százalék buza- és 10 százalék tengeri-liszt arányában.

Evégből kötelezem az összes pékeket, hogy 1917 március hó 15 től kezdődőleg a kenyéret 90 százalék buza- és 10 százalék tengeri-liszt keverékéből állítsák elő. A nulláslisztből készített kenyér továbbra is keverés nélkül hozható forgalomba.

Az így 90 százalék buza- és 10 százalék tengeri-liszt keverékéből előállított kenyér árát a következőképpen állapítom meg és pedig:

péknél 1 kg. 50 fill.
viszontelárúsnál 1 kg. 52 fill.

Aki ezen hirdetményben foglaltakat be nem tartja, kihágást követ el és az 5600. 1914. B. M. sz. rendelet 1. szakasza alapján két hónapig terjedhető elzárással és határozott koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1917 március hó 13 án.

Lukács Ödön s. k.,
polgármester-helyettes.

Blazsek Istvánt egy rablórsa fogta el.

Anyósát felmentette a törvényszék.

Blazsek Istvánt, mint emlékezni méltóztatnak, a nagyváradi törvényszék rablásért 9 évi fegyházra ítélte. Tárgyalás után Blazsek a fogházba menet megugrott kísérőjéül a nyoma is veszett.

Blazsek mint tegnap a tárgyaláson elmondta, először a kaszaráyában jelentkezett, de ott nem vették be katonának a elutasították. Akkor hazament Tóttelére az anyósához, ösvagy Rovó Pálnéhoz.

— Hát hazajöttél: kérdezte meglepetten az anyós.

— Igen, bevettek katonának. Belgrádból jöttem.

De a szó csalta meg az öreg nénit, mint ahogy a tárgyaláson mondta. Szívesen látta vejét, ruhát is adott neki a fiájából, aki a Kárpátokban elesett. A veje irt ide oda, végre megtudta az öreg asszony, hogy nem igaz járásban van a veje a kérdésre vont:

— Igaz, hogy megszöktél a fogházból?

— Igaz.

— Hát akkor menj vissza rögtön.

S kiutasította Blazseket.

Blazsek befelé indult a bonni kútnál megállott. Ott, ahol a raboknak egy szép zöldes kertjük van. A kertet egy fegyveres rab őrizte, aki együtt raboskodott Blazsekkel. Ez hirtelen odalépett hozzá a kezbe nyomott 1 korona és 60 fillért.

— Mit akarsz, Blazsek? kérdezte a rab. Te szökevény vagy, add meg magad.

— Nem akrok én semmit, dolányra adom a pénst. Engem meg ereszt az utamra.

A rab felmerte a fegyvert. Blazsek futni kezdett, a rab rálőtt a keresztüllötte Blazsek lábát. A szökevény elbukott és így sikerült őt elfogni.

Ösvagy Rovó Pálné a szökevény rab rejtegetése miatt került a bíróság elé, amely Seress Barna elnöklésével ítélkezett. A vád-

lót értelmissen megmagyaráta, hogy nem tudott a szökésről semmit s mikor megtudta, akkor el is küldte a vejét.

— Mit tett volna, kérdi az elnök, ha előbb tudja, hogy a veje szökött?

— A bíróhoz mentem volna s elintéztet volna.

A tanúk kihallgatása és Bősörmenyi Géza védelme után a bíróság az anyóst felmentette.

Érintkezés a hadifoglyainkkal.

— Levelek az ellenséges országokba. —

Levelek, amelyek messze szállnak, idegen országba, ellenséges földre: örömt, boldogságot visznek. Sokan vannak azonban olyanok, akiknek levele nem jut el a fogoly magyarhoz, akik tudják egymásról, hogy élnek, hogy minden gondolatuk egymásé, de ezeket a gondolatokat nem tudják egymás-hoz eljuttatni. Következőkben néhány hasznos tanácsot szolgálunk a legtöbbnyire laikus közönségnek abban a tekintetben, hogy miképp lehet biztosan a körülményekhez képest gyorsan hadifoglyainknak levelet, levelezőlapot küldeni.

Legelőször, amit ajánlunk: sohse írjunk levelet, hanem mindig inkább levelezőlapot: különösen áll ez az Oroszországba küldendő levelezésre, ahol a levelek legtöbbször nem jutnak el a címzetthez.

A levelezések lehetőleg rövidnek legyenek, mert ezzel a cenzurát megkönnyítjük és a levelezések gyorsabban továbbíthatnak. Kiváncsok, hogy hetenkint vagy kéthetenként egyszernél sűrűbben ne küldjünk ugyan-annak a fogolynak levelet vagy levelezőlapot.

A címet, valamint a közleményt ajánlatos annak az országnak nyelvén írni, ahol a hadifogoly van: németül, franciául stb. — A címet és a közleményt is mindig latin (magyar) betűkkel írjuk, Oroszországba esetleg cyril betűk használata ajánlatos.

Lehet magyarul is írni, de előzettséggel németül vagy franciául, mert a magyar nyelv az ellenséges ország cenzurájánál nehézséget okoz és sokszor, hozzájárul ahhoz, hogy a címzett az ilyen levelezést csak későn vagy egyáltalában nem kapja meg. Magyarul tudó cenzor az ellenséges államokban kevés van.

A közleményben kerülendő a háborúra és közállapotokra vonatkozó minden hír, még a szellemeskedésből szokásos burkolt alakban is. Kerülni kell utalgatásokat és más írott vagy nyomtatott papírok mellékelését.

Fontos a rendeltetési hely nevének helyes és jól olvasható leírása. Az orosz helyek mellé kiírandó a kormányzás (Gubernia) vagy kerület (Oblast) neve is, mert Oroszországban számos egyenlő nevű hely van.

A hadifoglyoknak szóló levél címében „Prisonnier de guerre” vagy „Kriegsgefangener” jelzéssel fel kell tüntetni, hogy a címzett hadifogoly. A címben azonban megnevezendő: a címzett katonai rangja és az a csapat is, amelyben legutoljára szolgált. A tábori postahivatali számát, amely miatt fogságba esett előtt történt a levelezés, felvenni nem szabad, mert téves irányításra adhat alkalmat. Pontosan megnevezendő a címben a fogoly jelenlegi tartózkodásának helye. (Fogolytábor, barakkszám, kórház stb.)

Ha a feladó a hadifogoly tartózkodási helyét nem ismeri, arra a helyre, ahova a rendeltetési helyet szokás írni, ezt kell írni: „Lieu d'inter nement inconnu” (intenzív helye ismeretlen) azonkívül, ha a levél Oroszországba szól, ezt a megjelölést kell a címben feljegyezni. „Par l'intermédiaire de la Croix Rouge, bureau des prisonniers de guerre à Petrograd.” (A Vöröskereszt közvetítésével, hadifogoly irada Pétervározt.)

Minden levélre és levelezőlapra a feladó nevét fel kell jegyezni, és a levelek nyitva adandók postára.

Kávé és cukor kiszolgáltatása.

Tudatom a város közönségével, hogy a kibocsátott kávéjegyek ellenében a megálapított fejtöltés szerinti mennyiség a következő cégeknek szerezhető be: Wechsler Adolf és Társa, Janky Antal utóda, ifj. Weisz Bernát, ifj. Popper József, Markovits Testvérek, Juth. Isr. kóser tejasszonyok, Mihály Jenő, Aszódi Mihály, Aszódi és Palotai, Wurst József, Mezey János és tsa, Weisz Vilmos, Perl Mór Rákóczy ut. 53, Teller Sándor Teleki u. 60, Bubla és Tsa Satorovszky u. 2, ösv. Farkas Salamonné Beöthy Odón u. 34, Markovits Ignác Peres u. 8, ösv. Büchler Ignác Szaniszló u., Leischnann Mór Ghillányi u. 6, ösv. Spitz Jakabné Gyár u. 29, Wiedner Lajos Malom utca 34 Ullmann A.

Az összes panaszok a közlelési ügyosztálynál Városház a II. emelet 23 jelentendők be.

Tudatom a város közönségével, hogy szerdától, március 14 től az összes hatóságilag és élelmiszer ületekben cukor vásárolható.

A jelenlegi cukorkészletből március havára minden egyes családjag után 80 deka cukrot fognak kiszolgáltatni. A rendelkezésre álló cukor mennyiség arányos elosztásának biztosítása céljából az ületek cukrot csak cukorjegy felmutatása ellenében fognak kiadni.

Miután a város rendelkezésre álló cukor mennyiség az igényelőknek az előbbi mérték szerinti kielégítéséhez elegendő, ennél fogva a vásárló közönség önmagát órja meg, minden kellemetlenségől, ha a tolongástól tartózkodik.

Nagyvárad, 1917 március 12.

Lukács Odón,
polgármesterhelyettes.

Rejtélyes betörő Zsigmond Annánál.

Tegnapelőtt este 9 és fél 10 óra között kellemetlen látogatója volt Sz. Zsigmond Annának, a Szilgigeti színház primadonnájának. Az ajtajánál gyanús sörgépet hallott. Kiébe meglepődve ment oda és kiszólt:

— Ki az?

— Én, hangzott egy erőteljes férfi hang az ajtó mögül.

— Kicsoda — kérdezte most már ijedten a művésznő.

— Hát mondom, hogy én! viharzott be a dörmögő hang.

Zsigmondy félénken földre buzta a főgönyt. Egy idegen állott az előszobában. Magas, erős férfi hosszú télikabátban. Egy darabig farkas szemét nézett a gyanús alakkal, aztán lélekjelenlétét visszacsereve átköpett a szomszédlakáiba, Papházi ezredeséhez, ahonnan telefonáltak a rendőrségre. A gyanús idegen gyorsan ellépett, s egy baltát hagyott hátra, amelybe egyes holmikat már összapakolt.

Sz. Zsigmondy Anna most nagyon fél, hogy a rejtélyes betörő újból megfogja, revolverét késszel tartja s a telefont is beveretett a lakásba.

A rendőrség különben keresi a betörőt.

HÍREK

Március 15-ike a Kir. Kath. tanítóképző intézetben.

A Kir. Kath. tanítóképző intézet a vele kapcsolatban lévő elemi gyakorló iskolával együtt, március 15-én d. e. 9 órakor az intézet nagytermében (Csengeri u. 2) hazafias ünnepélyt rendez. Belépti díj nincsen. A műsor a következő:

1. Himnus Éneklik a tanítóképzőintézet növendékei.
  2. Kárpáti ének Sik Sándortól. Szavalja: Gyenge István gyak. isk. IV. o. t.
  3. „Szerenád a Tisza-ház előtt” az „Ocskai brigadéros”-ból. Előadja heggedün Schmelzer Béla III. é. tan. jelölt. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos IV. é. tan. jelölt.
  4. „Rab madár imája” „Talizmán.” Szavalja Krisztián János III. é. tan. jelölt.
  5. Ünnepi beszéd. Tartja Szelle Kálmán IV. é. tan. jelölt.
  6. Talpra magyar Kacsóh Pongráctól. Éneklik a gyakorló iskola növendékei.
  7. Petőfi szelleme Harsányi Lajostól. Szavalja Rozsly István gyak. isk. IV. o. t.
  8. „Mi a haza?” Szövegét írta Ábrányi Emil, melodramatikus zenéjét szerzette Horváth Ákos. Szavalja Marschal József IV. é. tan. jelölt. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos IV. é. tan. jelölt.
  9. Szózat. Éneklik a tanítóképző intézet növendékei.
- Kezdete délelőtt 9 órakor.

* **Bírósági kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter dr. Halmy Gyula nagyváradvárosi kir. járásbírói joggyakornokot a belényesi kir. járásbírósnak, dr. Markovits Zoltán nagyváradvárosi kir. joggyakornokot a nagyvárad kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki. Ugyancsak az igazságügyminiszter Lenkei Árpád belényesi kir. járásbírói jegyzőt a nagyvárad kir. törvényszékhez helyezte át.

* **A Kath. Kör negyedik közművelődési estéje.** Pénteken, a hó 16-án délután 5 órakor tartja a Kath. Kör a nagyjelűt folyamán negyedik közművelődési estélyét. Városunk keresztény intelligenciája ezeket a tanulságos és szórakoztató ünnepélyeket már nélkülözhetetlennek tartja és mindig örömmel vesz részt a keresztény restauráció ezen munkájában. A negyedik estélyen Vucskics Ottóné urasszony, Ambrozy Irén zenetanárnő, Polgár Mariska a Szilgigeti színház művésznője, Angyal Ilus polg. isk. tanárasszony és Kürti István szerepelnek ének, zene és szavalsai számokkal. Az Orsolya zárda tanítóképző intézetének növendékeivel két női kórust mutat be. Az estély szónoka dr. Krüger Aladár lesz. — A részletes műsort legközelebb közöljük.

* **A Tenkei Takarékpénztár Közgyűlése.** Bihar megye egyik őstestrelő, kitűnően vezetett pénztárosa: a Tenkei Takarékpénztár most becsátolta ki a zárszámadását és mérlegét. A pénztárat a vármegye egy tekintélyes vidékének közgazdasági érdekeit elismerésre méltó buszossággal és szép eredménnyel szolgálja. Különösen a mostani háborús viszonyok között tűnik ki az ilyen szolid alapon vezetett pénztárat jótékony hatása a földművelő népre. A Tenkei takarékpénztár múlt évi tiszta nyeresége meghaladja az 50000 koronát, az intézet iránt megnyilatkozó bizalmat pedig mutatja, hogy másfél millió korona a betét.

A pénztárat április 1-én délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését.

* **A Katholikus Népszövetség** legközelebbi ünnepélyét március 25-én tartja meg; a rendezőség most munkálkodik a műsor összeállításán, mely minden tekintetben méltán fog sorakozni a népszövetségi ünnepélyek eddigi fényes sikerű háborús delutánjaihoz.

* **Katonai kiténtetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Kuno Jenő és Szommer János 4. honvédelmi főhadnagyokat és Gázdag Géza 4. honvédelmi főhadnagyok tartalékos hadaagot a hadidiszciplináris 3. osztályu katonai érdemkeresztrel és a kardokkal tüntette ki.

* **Tisztviselőket keres az élelmezési ügyosztály.** Az élelmezési ügyosztály kereskedelmi végzetű gyakorlati bíró tisztviselőket alkalmasni kíván. Állik ilyen képzettséggel bírnak a városi élelmezési ügyosztálynál Városház földszint 11. délután 6-7 óra között jelentkezzenek. Nagyvárad 1917 március 12-én. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* **Egy orthodox levele Agoston Péterhez.** Konéz—Kurlaender Ede dr fővárosi ügyvéd, akit rokoni összeköttetései is az orthodox izraelita felekezethez erősen fűznek, a Zsidók Utja megjelenése alkalmából levelet írt Agoston Péter dr-nak. E levél egy részlete így szól:

— Szírem mélyebből távolsóm a Zsidók Utja megjelenése alkalmából. A könyv igaz munka, minden egyes szavát aláírom. Képelem, Nagyváradon a Royal ghetóban milyen keveredést okozott e nagyszerű munka.

* **Házasságkötés meghatalmazott utján.** A minisztérium engedélyezte a meghatalmazott utján való házasságkötést a háboru ideje alatt katonai szolgálatot teljesítő egyéneknek is, akik hadművelet vagy egyéb közeli eső területen levő, akár katonai, akár polgári egészségügyi intézetben ápolás alatt állanak.

* **A főgimnázium március 15-iki ünnepélye.** A pramontai főgimnázium hírsége a Katholikus Kör Szent László termében március 15-én délután 5 órakor tartja hazafias ünnepélyét. A pompás műsort lapunk előző számában közöltük. Az ünnepély egyike lesz a legérdekesebbeknek. A diákok az ünnepélyre igen ügyes rajzot készítettek, mely több Rákóczi uti kerakés kirakatában látható. A ünnepélyre a belépti díj 30 fillér lesz, a jóvádelmet a hadiárvának szánták.

* **Szacsavaysták ünnepe.** A Szacsavay-asztaltársaság a magyar szabadság születésének 69 ik évfordulóján, március 15-én, csütörtök este 8 órakor a Rimanóczy vendéglőben levő külön helyiségben (Körösparti felől) ünnepélyes társas estélyt tart, melyre az asztaltársaság, valamint a társasztaltársaságok tagjai hazafias tisztelettel meghívja a Szacsavay-asztaltársaság elnöksége.

* **Kemény kapitány lett a mulatók ellenőrzője.** Esideig Horváth Géza rendőrkapitány volt a kabarék, orfelmok s más efféle mulatóhelyek és ezek alkalmazottainak ellenőrzője. A múlt napokban a Népszava támadást intézett Horváth kapitány ellen, állítólagos visszaéléseket tett szövé. Horváth kapitány, bár a legerélyesebben utasította vissza a vágalmakat, kérte a főkapitányt, hogy bizzon meg más tisztviselőt az ellenőrzés munkájával. Górs főkapitány teljesítette a kapitány kérését és Kemény L. Ignác kapitányt ruházta fel a kabarék stb. ellenőrzésének teljesítésével.

* A Kath. Kőr vetülő estélye.

Bozóky Gyula honvédelemügyi, veséskari főnök tartott rendhívul érdekes előadást tegnap délután a Kath. Körben a különböző harotereken küzdő katonáinkról. Az előadás keretében saját felvételeit mutatta be gyönyörű vetített képekben. Előadása oly közvetlen, élettelteljes volt, hogy szinte magunk előtt láttuk a lövészarok népének életét. Be mutatta a négyes honvédek állásait az orosz haroteren, láttuk a Doberdó vérrel öntözött szikláit, a Krn és San Michele szikladarabokból, homokszákokból rakott lövészarokait, bennük az ott fészket rakott négyes honvédeket. Bemutatta még a tudós katona az orosz harotér hadállásait a magyar lövészarokból felvéve. Láttuk a mieink megvívott állásait, melyekből farkaszesmet néztek katonáink az oroszai Gorlice előtt. Bozóky őrnagy előadása gyönyörű volt, különösen lelkesítő volt, mikor a gorlicei győzelemről beszélt s arról a hatásról, amit a győzelemről szóló hír keltett a lövészarokban. A hallgatóság lelkes tapsokban tört li s percekig tapsolta az előadót.

* Március 15. A nagyváradi függetlenség és 48-as párt március idusának 69 ik évfordulóját ez idén is hagyományos kegyelettel kívánja megünnepelni s a Rimandócy-vendéglő kőháza étornájában holnap, március 15-én, esütörtökön este 8 órakor társas összejövetelt rendez, amelyre Nagyvárad város hazafias polgárait pártkülönbség nélkül meghívja az elnökség.

* Tízezer imakönyv a katonáknak. A nagyváradi székeskáptalan tízezer katonai imakönyvet adományozott a különböző harotereken harcoló magyar katonáknak. Az imakönyveket a Szent István-társulatnál rendezte meg a székeskáptalan s az a műintézet fogja a különböző frontokra elküldeni az imakönyveket lelki felüdülésül sokat szenvedő katonáinknak.

* A Petőfi Sándor-asztaltársaság ma, szerdán este 8 órakor a Róton B. vendéglőjében március 15-ike alkalmából ünnepélyes összejövetelt tart a következő programmal: Megnyitó: Eisele Sándor. A nagy nap méltatása: Bedér János. Petőfi verse: Tarsoly Ferenc. Kuruc dal: *. Alkalmi verse: Katona Mihály. Nagy Kárpátok: Marton József Zarázó, Himnusz. A hazafias ünnepélyre Varsája, Velence és Csillagváros polgárságát pártkülönbség nélkül tisztelettel meghívom. Eisele Sándor, elnök.

* 2868 kitüntetés. 2868 kitüntetés, 196 kivonás, 102 áthelyezés, 14 szabadságoltás, 47 nyugdíjazás, 321 előmozdítás van e héten a Közlöny-Hadügy katonai hetilapban, melynek előfizetési ára negyedévre 6 korona és amelynek kiadóhivatala IX. ker., Üllői út 11-13 sz. alatt van.

* A Hangya egy milliót ad a közgazdasági egyetem céljaira. A Hangya magyar gazdasági szövetkezet megalapítója: Károlyi Sándor gróf emlékére a magyar közgazdasági egyetem céljaira egy millió koronát bocsátott a kormány rendelkezésére.

* A tanítók s tanárok bevezetési es oportjának intézőbizottsága szerdán délután 5 órakor a kereskedelmi iskola tanári szobájában ülést tart, melyre a bizottság tagjait szinten is tisztelettel meghívja az elnökség.

* Bauxit-bánya Dalmáciában.

A barátai aluminium és bauxit bányák igazgatója, dr. E. Linau nemekára megvállik állásától. A német érdekelttség, amely a bányákat územben tartja, Dalmáciában hasonló bauxit-feltárásokat végzett s az üzem vezetésére dr. Linaut szemelte ki. A fiatal, kiváló igazgató utódát a társaság még nem kereste ki.

* Csütörtökig be kell szolgáltatni a fémtárgyakat. Felhívom a város közbizottságát figyelmét, hogy a honvédelemügyi miniszter urnak 950-1917. eln. sz. körendeletével létesített fémbeváltó helyek működése folyó hó 15-én, esütörtökön megszűnik s így az igénybevett és beszolgáltatni rendelt hadifémek csakis fenti időig válthatók be. A beszolgáltatást ellenőrző bizottság működését hátról hátra járva folyó hó 16-án, pénteken lezár meg. A kötelezettségek elmulasztása ellen a legesigorúbb eljárás lesz folyamtha téve és két hónapig terjedhető eljárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogunk sújtani. Fémrekvirálási ügyben mindenkorral felvilágosítást nyújt dr. Dörsöly Dezso íb. ügyvéd, mint a nagyváradi fémtárgyért bizottság elnöke, Városháza, I. em. 27. Nagyvárad, 1917. évi márc. 12. Rimler Károly s. k. polgármester.

* Adomány a hadiárvák nek. A felső kereskedelmi iskola ifjusága 57 koronát juttatott hozánk a hadiárvák javára. Az összeget az ifjuság gyűjtötte. Rendelkezési helyére juttatjuk.

* Megvételre keresek egy féderes kis kézi támláskocsit és egy jókarban levő tizedes mérleget. Cim a kiadóhivatalban.

* Középkorú urinó gazdasasszonynek ajánlkozok, lehetőleg papi háshoz. Cim a kiadóhivatalban.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és **silkés mellfűzöt** és azokat igen szolid áron bocsájtom na gybecsű vevőim rendelkezésére.

Resztenbaum Juliska

Flözsalonja Nagyvárad, Rákóczi-út 6. sz.

* „Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szoda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csermagon a törvényszéki vegyszeti tanusítvány. Egy félkiló doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

* Gyönyörű rózsák az a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-tünteteti s ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösségeit. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-út 7/B. Rimandócy-palota.

* Késhőség, hurut, rekedtség és alnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle **hurut szelétke**. Ára 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-út 7/B. Tejkonzert is kapható.

Takaritonőnek

szorgalmas asszony, ki vixelni is tud 70 kor. havibérrel felvétetik.

Rákóczi-út 5. sz.

Irodába

egyszerű könyvelésben jártas, szép-írású komoly urileány állást nyerhet. Parkszálló.

Legújabb táviratok.

Csak elhalasztódott a szakítás

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól) A Radio-ügynökség jelentti Washigtonból: Amerika és a kettős monarchia között a szakítás kérdése ugyan halasztást szenvedett a bécsi jegyzék kuláns hangja folytán, de a szakítás pár nap alatt megtörténik.

Amerika és Anglia összejelteszása 1911-es keletű.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónktól) A frankfurti Freie Wort című lap leleplezést közöl. Anglia és Amerika már 1911-ben szöles alapokon nyugvó fontos és titkos szövetségi szerződést tervezetet tárgyaltak. A lap le-merte a szerződés tervezetet, de annyira fantasztikusnak és valószínűtlennek tartotta, hogy nem is tett említést róla.

Válasz Triest bombázásáért. Légi támadás Valona ellen.

— Események a tengeren. —
Március 12-én napfelkelte előtt egyik tengerészeti repülőrajunk megtámadta a valonai kikötőtelepeket és látható eredménnyel 1200 kilogramm összsúlyban bombát dobott. Nagy kiterjedésű tüsvéseket figyeltünk meg, valamennyi repülőgépünk épségben tért vissza.
Hajóhadparancsnokság.

ZENE és MŰVÉSZET.

Svärdström Walburg magyarul énekel. Még a boldog béke idejében 1913 januárjában járt utoljára Nagyváradon a világhírű svéd énekművész: Svärdström Walburga asszony, aki már akkor kijelentette az interjúelő újságíróknak, hogy az a regszködő szerzetes, amely annak az országának a közönségéhez fűzi, élénken felkeltette benne a vágyat, hogy megtanulja a zengzetes dallamos magyar nyelvet. Svärdström Walburga asszony azonban nemcsak magyar szeretetének melegétől indítatva végződött s mi hazánk nyelvének ismerete után, hanem — mint említette is, — mint énekesnő roppant érdekelte a nyelv dallamosság, pompás ritmusa.

Csodás muzsikája van az önk nyelvének! — mondta a svéd művész, aki nek szombat esti hangversenyével kapcsolatban most már hírt adhatjuk azt is, hogy Svärdström Walburga a művészi énekét bizonyára követő tapsokat, magyar dalokkal fogja viszonzni, még pedig dr. Bródy Miklós néhány pompás szerzeményével, amelyek a hamburgi operában is óriási hatást keltettek.

SZINHÁZ.

Heti műsora:

Szerda: Dollárpapa.
 Csütörtök: János vitéz
 Pénteken: Hó lesz! Az igazi férfi. A fronton. (Kálmán Andor, Fornét Hugó, Ifju Matolay Károly és Hiif László színpadi alkotásainak bemutatója)
 Szombaton délután: Nap és Hold.
 Szombaton este: Liliomfy. (Szigligeti emlékünnap.)
 Vasárnap délután: Névtelen asszony.
 Vasárnap este: D.ó.ó.ó.ó.ó.

A magyar Frontszínház. A honvédelmi minisztérium és a kultuszminisztérium védelme alatt létesült Frontszínház nagyrészt megalakult. Vezetője Komjáthy János színdarabíró, műsora kétféle: népies és finomabb. A következőket fogja előadni: Gárdonyi Géza: A bor. Gerő Károly: Próbahérség. Kisfaludy Károly: Pártütők. Szigligeti József: Rang és mód Bakonyi Károly és Kálmán Imre: Az obsitos. Tervezték ezenkívül egy kabaréműsört, s bemutatják majd a koronázási filmet is. Az expedícióban csak azok vehetnek részt, akik az egész időt a társulattal töltik, lehetőleg senki se utazhat velük. Előinté úgy tervezték, hogy 10-10 illér belépődíjat fizetessenek a katonáknak, de Komjáthy kijelentette, hogy nem játszanak pénzért a katonáknak. A jelentkezők névsora eddig a következő: Csontos Gyula, Makay Margit (Vigszínház), Horváth Jenő (Nemzeti Színház), Kemenes Lajos, Kardos Géza (Vigszínház), Magyar Lajos (Apollo kabaré), Huszár Károly (Fővárosi Orfeum), Ivánfi József és Mándoki Panna (Nagyvárad) Hétfőn kezdik meg a próbákat, s 20-án elindul a frontra a magyar frontszínház.

János vitéz. A színházi pénzár akár már ma kiakasztható a tétlét, hogy a János vitéz előadására minden jegy elkelt! Oly váratlan dimenziókban nyilatkozott mag a közérdekű közönség a színház március 15-iki, csütörtöki előadása iránt, hogy már ma alig kapható jegy erre az előadásra. A pompás és érdekes sikerrel kecsesített rapris cinszeresét Biharl Sándor fogja játszani.

A helyi szerzők bemutatkozása. A színház elnöke és igazgatója egyik legszorgosabb munkája előkészíteni a pénteki premiareket. Ez tud illik az a nap, amelyen a nagyvárad szerzők: Kálmán Andor, Fornét Hugó, Ifju Matolay Károly és Hiif László színpadi alkotásait mutatják be a nagyvárad publikumnak.

NYILTÉR.

Olcsó Heti árjegyzék: árak.

Vizespohár csiszolt üvegből	26
Borospohár csiszolt üvegből	20
Likörpohár csiszolt üvegből	30
Befőttes tányér csiszolt üvegből	40
Teáscsésze fehér finom porcellán	90
Mocca csésze színes finom porcellán	80
Majolika gyümölcs tányér színezve	60
Kávéscsopor színes finom porcellán	60
Gyermekcsopor színes finom porcellán	40
Színes festett vizespohár aranyozással	80
Gyermek fülspohár csiszolt	30
Evőkanál jó erő fémből	60
Vizeskanal finom csiszolt üvegből	2
Borosüveg finom csiszolt üvegből	2
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből	2
Fűszer tartó finom majolika színezve	2
Virág üvegváza színes díszítéssel	2
Virág üvegváza színes aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	1
Virág üvegváza színes üvegből	1
Virág váza porcellán színes Roccoco	1
Látkepes emlék kávésbögre	150
Látkepes emlék gyermekbögre	150
Szentképes aranyozott kávésbögre	150
Szentelt viztartó színes porcellánból	1
Szentelt viztartó aranyozással	150
Szentelt viztartó színes duseranyozással	2
Szentelt viztartó finom aranyozással	3
Kávédaráló amerikai patent	7
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	4
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	3
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	2
Tűzálló barna porcellán tejes lábos	4
Vizeskészlet színes festett aranyozással	5
Boroskészlet színes festett aranyozással	5
Söröskészlet színes festett aranyozással	5
Likörkészlet színes festett aranyozással	5
Teáspohár valódi alpaca foglalattal	2
China ezüst vajtartó finom kivitelben	5
China ezüst gyümölcskosár finom kivitel	5
China ezüst gyümölcs állvány színes	10
Teáskészlet színes roccoco aranyozással	12
Kávékészlet színes roccoco aranyozással	12
Feketéskészlet színes roccoco aranyozással	12
Mosdókészlet színes fayence felszerelve	12
Ebédőkészlet színes roccoco aranyozással	36

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegezés! Képheretezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
 Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR
 Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

Meghívó.

Az Olaszii Takaré- és Hítel-
 szövetkezet Nagy-Váradon, 1917. 6vi
 márc. hó 22 én csütörtökön d. u. 4 óra-
 kor a Belvárosi Népbank helyiségében

rendes évi közgyűlést

tart. A közgyűlésre a szövetkezet
 tagjai tisztelettel meghívja Nagy-
 Várad, 1917. évi március hó 14-én
 az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése és ennek kapesán a felügyelő bizottság véleményes jelentése az általa megvizsgált könyvek és számadások vezetéséről, illetve kiállításáról és a felmentvény megadásának kérdése.
2. A XII. (tizenkettő) évtársulat üzlet-részei utáni osztalék meghatározása.
3. A szövetkezet bármely tagja által a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg írásban benyújtott indítványok tárgyalása.
4. A szövetkezet fennmaradása vagy feloszlása iránti határozathozatal.
5. A szövetkezet feloszlásának elhatáro-
 zása esetén a felszámoló bizottság tagjainak megválasztása.

Megjegyzés: Az alapszabályok 20. §-a értelmében a lejárt XII. tizenkettő évtársulattal szemben követelés csakis a közgyűlés napjától számítandó egy éven belül érvényesíthető.

IZSÁK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda
 Nagy Sándor-u. 1. városházánál

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művészainak egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

VISADÓ mozgó-színház
 Szerdán
A hegyek alján
 dráma 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

UNANIA mozgó-színház
 Szerdán
A válás oka
 Dráma 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó-színház
 Szerdán
Az amsterdami hegedős
 holland mese 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT, LINOLEUM

Nagyvárad, Békócsi-ut 5. Telefon 4-83.

Eladás nagyban és kicsinyben a következő gyári árakon:

Nagyság: 25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr	14-40,	16-90,	19-40,	23-80.
Ia Hásított bőr	16-90,	20-	21-90,	27-50.
Lóbox	18-20,	21-90,	24-40,	29-40.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, menekülttáborok és viszont eladók enged-
 ményben részesülnek.

MEGHIVÓ

A Tenkei Takarékpénztár részvénytársaság

24. évi rendes közgyűlését

1917. évi április hó 1-én délelőtt 11 órakor fogja a pénzügyintézet helyiségében megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak. *)

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése, a forgalmi kimutatás és a mérleg előterjesztésével.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A nyereség felosztása és az osztalékfizetés idejének meghatározása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak felmentvény megadása.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Alapszabályaink 39. § c. és d. pontjainak törlése, a 26. és 46. § részbeni törlése, a 22. § pótlása és a 19. § módosítása.

*) Minden részvényes, ki megillető jogait a közgyűlésen gyakorolni óhajtja, köteles az alapszabályok 11. §-a értelmében részvényeit összes még le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés megnyitása előtt bemutatni.

A Tenkei Takarékpénztár Részvénytársaság zárszámadása az 1916. évről.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

VAGYON				TEHER			
Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.
		47826	12	Részvénytőke (1250 drb 400 K n. é. részvény)		500000	—
		1447091	04	Tartaléktőke		225000	—
		51689	—	II. tartaléktőke		3000	—
		59164	—	Betétek		1450931	53
		120000	—	Fel nem vett osztalék		982	—
		2000	—	Befizetetlen betétkamatadó		2725	47
		30000	—	Átmeneti kamatok		8644	—
		12333	03	Nyereségáthozat 1915. évről	2645	52	
				Ez évi nyereség	50926	67	53572 19
		474752	—				
		2244855	19			2244855	19

TARTOZIK

Veszteség-Nyereség-számla.

KÖVETEL

VESZTESÉG				NYERESÉG			
Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.
		69454	21	Nyereségáthozat 1915. évről		2645	52
		25708	34	Kamatok : váltók, jelzálog- és kötvénykölsönök után		163574	95
		6050	09	Értékpapírjövedelem		17893	—
		1632	—	Ingtalanjövedelem		6460	—
		13070	12	Részvényátírási és kiállítási díjak		28	—
		21114	52				
		2645	52				
		50926	67				
		190601	47			190601	47

Tenke, 1916. évi december hó 31-én.

Halmágyi Géza
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Somogyi Géza
elnök.

Dr. Sebess Lajos
elnök.

Adler Samu

Kováts Pál

Orbán János

Kassay Béla

Kiss Ernő

Engländer Sándor

Marosi Antal

Somogyi Lajos

Szabó Sándor

Szentiványi Károly
vezérigazgató.

pénztárnok.